

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПРОПАГАНДА ТА МАНІПУЛЯЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ

спеціальність	Не обмежно	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Не обмежено	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	Не обмежено	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Величко Катерина Юріївна

Вища освіта: спеціальність «Економіка підприємства» (Спеціалізація «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» (економіст);

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» ОПП «Міжнародна економіка» (магістр з міжнародних економічних відносин)

Науковий ступінь: кандидат економічних наук, 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри міжнародної економіки

Досвід роботи – 25 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 4 методичних розробок;
- співавторка 5 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.
- членкиня Української асоціації викладачів і дослідників європейської інтеграції (APREI).

телефон

0503018920

електронна
пошта

eklevyna@gmail.com

дистанційна
підтримка

Moodle

	ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)
Мета	Вивчення сутності пропаганди та маніпуляцій у сучасних глобальних та регіональних відносин та формування у слухачів компетентностей аналізу та оцінки їх впливу на суспільство та міжнародні відносини.
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. <i>Знати:</i> сутнісні характеристики термінів: «пропаганда», «маніпуляція»; специфіки застосування технологій маніпуляції; види пропагандистських та маніпулятивних технік та їх наслідки для суспільства; специфіку медійних та політичних кампанії з точки зору їх впливу на суспільство та міжнародні відносини <i>Вміти:</i> формулювати та аргументовано висловлювати власну позицію щодо етичних аспектів використання пропаганди та маніпуляцій у міжнародних відносинах; критично мислити для виявлення та протидії пропагандистським та маніпулятивним впливам; 3 кредити ECTS (90 годин): 12 години лекції, 18 години практичні заняття; презентація; модульний контроль (2 модулі); Обсяг і форми контролю підсумковий контроль – диференційований залік
Вимоги викладача	Активність, своєчасне виконання завдань, креативність, командна робота, участь у дискусіях
Умови зарахування	Вільне зарахування
Відповідність спеціальності	1. Величко, К.Ю., Чапаєв, М.С. (2023). «М'яка сила» дипломатії як шлях до вирішення міжнародних конфліктів. Фінансова архітектоніка та сценарії конкурентних моделей розвитку. Міжнар. наук.-практ. конф. в системі МОН (17 листопада 2023р.). м. Харків. ДБТУ.С.277-280. 2. Otungwa Uguchukwu Nelson, Velychko Kateryna. (2023). Liberalization as an effective form of foreign trade policy in the conditions of globalization. Фінансова архітектоніка та сценарії конкурентних моделей розвитку. Міжнар. наук.-практ. конф. в системі МОН (17 листопада 2023р.). м. Харків. ДБТУ. С.269-270. 3. Величко, К. Ю., Носач, Л.Л., Гринько, П. Л. (2018). Крос-культурна взаємодія в корпорація. <i>Маркетингові інновації в освіті, туризмі, готельно-ресторанній, харчовій індустрії та торгівлі</i>. Х. : Видавництво Іванченка І. С., С.114-124. 4. Ушакова, Н.Г., Величко, К.Ю. (2017). <i>Управління міжнародним бізнесом</i>. Х. Видавництво «Форт», 126 с. 5. Давидова, І.О., Величко, К.Ю., Печенка, О.І. (2018). <i>Транснаціональні корпорації</i>. Харків: Видавництво «Форт», 175с. 6. Горобинська, М.С., Величко, К.Ю. (2023). Майстерність бізнес-переговорів: виявлення переваги у міжнародному бізнесі за допомогою Гарвардської моделі комунікації. <i>Фінансова архітектоніка та сценарії конкурентних моделей розвитку</i>. Міжнар. наук.-практ. конф. в системі МОН (17 листопада 2023р.). м. Харків. ДБТУ. С. 286-289.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Еволюційний розвиток процесів пропаганди та маніпуляції у міжнародному просторі					
Лекція 1	Теоретичні основи прояву пропаганди та маніпуляцій у міжнародному просторі.	Практичне заняття 1	Пропаганда, агітація, реклама, ідеологія, зв'язки з суспільством: спільні риси та відмінності.	Самостійна робота	Політична пропаганда як особливий прояв пропаганди та маніпуляції у міжнародному просторі
Лекція 2, 3	Історичні аспекти розвитку пропаганди та маніпулятивних практик.	Практичне заняття 2,3	Зародження пропаганди. Трактат про військове місцево Сунь-Цзи. Практика дезінформації Рамзеса II, Лісандра, Ксеркса та ін. Закон про цензуру 1637р. Пропаганда за часів Першої світової війни. Тоталітарна пропаганда.		Роль Міністерства пропаганди та громадської просвіти Третього рейху у формуванні політики Німеччини напередодні Другої світової війни.
Лекція 4	Технологічні засади пропаганди у міжнародному просторі.	Практичне заняття 4	Чорна, сіра та біла пропаганда. «Інформаційна війна». Пропаганда як інструмент впливу: теорія Гарольда Дуайта Лассуелла.		Прояви пропаганди та маніпуляцій в епоху розвитку Інтернету. «ТВ-гіпноз».
Лекція 5	Класичні прийоми пропаганди та маніпуляцій у міжнародному просторі.	Практичне заняття 5	«Гнилий оселедець», велика брехня, багаторазове повторювання (метод Геббельса), «страшилки», «розвішування ярликів» (формування стереотипів) та ін.		Appeals to fear (апеляція до страху) та її складові елементи.
Модуль 2. Формування та реалізація маніпуляційного впливу у міжнародному просторі					
Лекція 6	Канали пропаганди як механізм маніпуляції масовою свідомістю.	Практичне заняття 6	Канали комунікації. Види масового психологічного впливу. Теорія «Магічної кулі» Е. Аронсона та Е. Пратканіса; «розсудливий громадянин» та ін.	Самостійна робота	Культурні передумови застосування маніпуляції (особливості національного менталітету щодо сприяння інформації)
Лекція 7	Політичне маніпулювання та пропаганда.	Практичне заняття 7	Формування політичної пропаганди. Роль пропаганди у різних політичних режимах. Роль політичного іміджу у маніпулюванні. Фази (стадії) процесу політичного маніпулювання.		Специфіка української пропаганди та контрпропаганди на сучасному етапі
Лекція 8	Специфіка існування «пропаганди війни» у сучасному геополітичному просторі.	Практичне заняття 8	Засоби дегуманізації, дегуманізації противника. Рівні «пропаганди війни»: світовий, національний, спрямований на армію та населення противника. Історичні приклади «пропаганди війни».		Основні положення резолюції 110 Генеральної асамблеї ООН
Лекція 9	Контрпропаганда як форма протидії маніпулятивним та пропагандистським проявам у міжнародному просторі.	Практичне заняття 9	Наступальна та оборонна контрпропаганда. «Пастка», «метод юридичної безпеки», «наступальна контрпропаганда», «імітаційна дезінформація», «перенесення негативного образу» та ін.		Здійснення контрпропагандистських заходів в Україні в умовах війни

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Берн, Е. (2016). *Ігри, у які грають люди*. Х.: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». 256 с.
2. Кругляк, М. І. (2021). *Критичне мислення*. Матеріали III частини онлайн-курсу «Логіка, аргументація, критичне мислення». К. 193 с.
3. Ємець, Н. А. (2021). Сучасні підходи до управління масовою свідомістю і поведінкою. *Соціальні інновації в контексті реформаційних змін : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Чернігів, 21 листоп. 2021 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка». С. 32-36.
4. Денисюк, Ж. З. (2021). Пропаганда та контрпропаганда в контексті стратегій державної інформаційної політики. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Том 32 (71) № 2. С. 46-50.
5. Горобинська, М.С., Величко, К.Ю. (2023). Майстерність бізнес-переговорів: виявлення переваги у міжнародному бізнесі за допомогою Гарвардської моделі комунікації. *Фінансова архітектура та сценарії конкурентних моделей розвитку. Міжнар. наук.-практ. конф. в системі МОН (17 листопада 2023р.)*. м. Харків. ДБТУ. С. 286-289.
6. Alexandra Stein (2017). *Terror, Love and Brainwashing: Attachment in Cults and Totalitarian Systems*. Routledge, 2017. 235p.
7. Alan MacLeod. (2019). *Propaganda in the Information Age: Still Manufacturing Consent*.

Методичне забезпечення

1. Пропаганда та маніпуляції у міжнародному просторі: дистанційний курс. Портал дистанційного навчання ДБТУ. URL: <http://moodle.btu.kharkiv.ua/>
2. Величко, К.Ю., Баламут, Г.С. (2023). *Міжнародна економіка. Практикум: навчальний посібник*. Х.: ДБТУ. 2023. 108 с.
3. Кот О. В., Круглова О. А., Носач Л. Л., Чернишова Л. О., Величко К.Ю., Печенка О.І. (2019). *Глобальна економіка: навчальний посібник*. Харків: ХДУХТ. 141 с.
4. Леус В. Демонізація ворога, війна – це мир та інші принципи. Розібрали, як працює російська пропаганда. 2022. URL: <https://mc.today/najbilshij-vorog-propagandi-intelektuali-osnovni-printsipi-zayakimi-pratsyuyut-propagandisti>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50%	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	Підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 20	Відповіді на тестові питання
		до 20	відповіді на практичних заняттях, участь у дискусіях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.